

EP Update

2017 - 02

INHOUD

Uitstel ab-heffing over beleggingsvermogen bij overlijden	1
COLUMN: Je kunt het pas zien als je het doorhebt... ..	3
BOR niet van toepassing op fictieve verkrijging van artikel 13a SW.....	4
De belastingadviseur en het UBO-register	5
Zorgplicht voor partner... maar ook voor diens familie?	6
Hoofdprijs bij rechter: Franse bulldog!.....	7
Ficties in de SW: artikel 13a	8

ERVEN

UITSTEL AB-HEFFING OVER BELEGINGSVERMOGEN BIJ OVERLIJDEN

Sinds 1 januari 2010 kan bij overlijden niet langer (eindeloos) de IB-claim op aandelen in een bv worden doorgeschoven. Immers, voor zover in de vennootschap sprake is van beleggingsvermogen, is 25% IB verschuldigd over de meerwaarde van de aandelen die behoren tot de nalatenschap. Deze ab-heffing kan voor de langstlevende ongelegen komen. Gedacht kan worden aan de situatie dat voor de toepassing van de doorschuifregeling (artikel 4.17a Wet IB 2001) sprake is van beleggingsvermogen dat niet gemakkelijk liquide

is te maken. Denk aan een verhuurd pand of vorderingen in de vennootschap. Het kan dan verstandig zijn om de heffing van IB uit te stellen tot het tweede overlijden.

Invloed van huwelijksgoederenregime

Als de aandelen niet behoren tot de nalatenschap, is de ab-heffing bij overlijden niet aan de orde. Dit kan het geval zijn als op basis van huwelijkse voorwaarden sprake is van twee strikt gescheiden vermogens en de vrouw eerst komt te overlijden terwijl de man 100% van de aandelen houdt. Zijn daarentegen alle aandelen van de man en overlijdt hij als eerste, dan is over 100% van de aandelen IB verschuldigd. Deze ab-heffing over 100% van de aandelen kan worden teruggebracht tot een heffing over 50% van de aandelen en zelfs tot een heffing over 0% van de aandelen door vóór het overlijden het huwelijksgoederenregime te wijzigen.

De volmacht

Het huwelijksgoederenregime kan uitsluitend worden gewijzigd bij notariële akte. Echter, niet in alle gevallen zullen beide echtgenoten in staat zijn om een wijziging van de huwelijkse voorwaarden bij de notaris te ondertekenen. Door tijdig een volmacht te laten opstellen, op grond waarvan de partner het huwelijksgoederenregime kan wijzigen, kan bij een voorzienbaar overlijden door de (beoogde/verwachte) langstlevende bijvoorbeeld een gemeenschap van goederen worden gecreëerd. Vanaf dat moment vindt bij overlijden nog maar heffing plaats over 50% van

de gehouden aandelen. De heffing van IB over de andere 50% van de aandelen wordt uitgesteld tot het overlijden van de langstlevende. Door ook een volmacht te laten opstellen, op grond waarvan de gemeenschap van goederen weer kan worden opgeheven, kan de heffing over alle aandelen zelfs volledig worden uitgesteld tot het tweede overlijden. Dit kan door de aandelen bij de verdeling van de ontbonden gemeenschap van goederen (anders dan door overlijden) toe te delen aan de (beoogde/verwachte) langstlevende (artikel 4.17 Wet IB 2001).

Aandachtspunten

Laat de volmacht niet te snel in gaan, maar beperk het gebruik van de volmacht ook niet te veel.

Doorgaans is het noodzakelijk om snel te kunnen handelen en veel waarborgen kunnen de snelheid van handelen beperken. Vereist is een notariële volmacht die de letterlijke tekst van de toekomstige huwelijkse voorwaarden bevat (artikel 1:115 BW).

Wijziging van huwelijkse voorwaarden kan ook in het nadeel van de belastingplichtige uitpakken.

Bijvoorbeeld als de man enig aandeelhouder is, de huwelijkse voorwaarden worden opgeheven en de vrouw onverwacht als eerste overlijdt. Dan wordt belastingheffing vervroegd.

Roderik de Beukelaer

HUWELIJKSVERMOGENSRECHT**COLUMN: JE KUNT HET PAS
ZIEN ALS JE HET DOORHEBT...**

In ons vorige nummer hebben wij aandacht besteed aan het wetsvoorstel voor beperking van de wettelijke gemeenschap van goederen. De Eerste Kamer heeft dit initiatiefwetsvoorstel op 28 maart 2017 aanvaard en de wet treedt per 1 januari 2018 in werking voor huwelijken die vanaf die datum worden gesloten. Onder het nieuwe wettelijk standaardstelsel zijn voorhuwelijks vermogen en giften en erfenissen die tijdens het huwelijks worden verkregen niet meer gemeenschappelijk, maar blijven privévermogen. Daarom zullen we in het nieuwe stelsel veel vaker te maken krijgen met vergoedingsrechten. Van een vergoedingsrecht is sprake als het eigen vermogen van één van de echtgenoten wordt gebruikt om een goed te verkrijgen, dat valt in het vermogen van de andere echtgenoot of in de huwelijks-goederengemeenschap, of omgekeerd. Als één van de echtgenoten voorhuwelijks vermogen gebruikt om een gezamenlijke eigen woning te financieren, ontstaat zo'n vergoedingsvordering/-schuld.

De staatssecretaris heeft bij de behandeling van het Belastingplan 2017 aangegeven dat hij zal ingaan op de fiscale gevolgen van de nieuwe wet aan de hand van enkele voorbeelden. Aan deze toezegging is gevolg gegeven in een [brief van 14 april 2017](#) van 12 bladzijden. Aan het

initiatiefwetsvoorstel zijn als zodanig geen nieuwe fiscale gevolgen verbonden.

De situatie van samenwonen, de huidige algehele gemeenschap van goederen en het nieuwe wettelijk stelsel van de beperkte gemeenschap worden in de brief met elkaar vergeleken. De ene partner (X) heeft al vóór 1 januari 2013 een eigen woning gekocht met een lening van € 100.000 die onder het overgangsregime voor de hypotheek-renteaftrek valt. Die woning wordt verkocht en X realiseert een eigenwoningreserve (EWR) van € 50.000. Vervolgens koopt X samen met zijn partner Y 50/50 een nieuwe woning van € 200.000, gefinancierd met een annuïteiten-hypotheek van € 100.000, een aflossingsvrije hypotheek van € 50.000 en € 50.000 eigen middelen van X.

X gebruikt bij gezamenlijke financiering niet de gehele EWR waardoor in alle situaties de rente over € 25.000 niet aftrekbaar is. De staatssecretaris vindt de uitkomsten niet gewenst en zal nagaan of de uitwerking meer in lijn kan worden gebracht met de bijleenregeling.

Voor Y is de omvang van de renteaftrek afhankelijk van de gekozen financieringsvorm en van het antwoord op de vraag of sprake is van samenwonen, een beperkte gemeenschap van goederen of een algehele gemeenschap van goederen.

Door het huwelijk en de gezamenlijke aankoop vervalt de renteaftrek over € 25.000 en mogelijk zelfs over € 50.000. Als adviseur moet u dus goed opletten als u cliënten adviseert over aankoop van een gezamenlijke woning, de financiering daarvan en de huwelijksvorm!

Marian Bruggink

BEDRIJFSOPVOLGING

BOR NIET VAN TOEPASSING OP FICTIEVE VERKRIJGING VAN ARTIKEL 13A SW

Volgens een uitspraak van Hof Den Bosch van 3 februari 2017 ([ECLI:NL:GHSHE:2017:360](#)) valt een fictieve verkrijging als bedoeld in artikel 13a SW niet onder de bedrijfsopvolgingsregeling (BOR).

In deze zaak waren de erflaatster (V) en de belanghebbende (M) in gemeenschap van goederen gehuwd. Zij hielden samen alle aandelen in de bv. Bij de verdeling van de nalatenschap verkreeg M 5% van de aandelen. Na de verdeling had M 55% van de aandelen in de bv (5% via de verdeling van de nalatenschap en 50% op grond van het huwelijksvermogensrecht). Door het overlijden van V valt de pensioenverplichting gedeeltelijk vrij en stijgt de waarde van de aandelen van de bv. Die aandelen worden bij fictie geacht door M krachtens erfrecht te zijn

verkregen. Dit betreffen dus de aandelen die M al in zijn bezit had. De aandelen die op basis van het huwelijksvermogensrecht toebehoorden aan V, vallen volledig in de nalatenschap. M doet in verband met de fictieve verkrijging een beroep op de BOR.

Ondernemingsvermogen

Als ondernemingsvermogen behoort tot de verkrijging, wordt op grond van de BOR op verzoek van de verkrijger een voorwaardelijke vrijstelling verleend. Een van de voorwaarden voor toepassing van de BOR is dat vermogensbestanddelen worden verkregen, die bij de erflater of schenker behoorden tot een ab. Het lichaam waarop het ab ziet, moet daarnaast een onderneming drijven. Wat partijen in deze procedure verdeeld houdt, is of de BOR van toepassing is op de hiervoor genoemde fictieve verkrijging, waarbij de belaste verkrijging betrekking heeft op een bestaand ab van de erfgenaam. Net als de rechtbank is het hof van oordeel dat dit niet het geval is, omdat niet wordt voldaan aan de wettelijke voorwaarden. Volgens het hof behoorden de fictief verkregen aandelen bij erflater V niet tot een ab.

Geen ab voor erflaatster

Bij een gemeenschap van goederen moet worden aangenomen dat het belang bij de aandelen steeds beide echtgenoten ieder voor de helft aangaat. Dus ook de echtgenoot die niet kan beschikken over de aandelen (in deze zaak: V), wordt geacht – voor de helft – ab-houder te zijn. De aandelen die M

toekomen op basis van het huwelijksvermogensrecht en waarop de bewuste fictieve verkrijging ziet, behoorden echter niet tot het ab van V. De aandelen waarop de waardestijging betrekking heeft, waren al in het bezit van M op basis van de gemeenschap van goederen. Daarom is geen sprake van verkrijging van ondernemingsvermogen in de zin van de BOR en kan deze regeling niet worden toegepast op de fictieve verkrijging. Omdat de desbetreffende aandelen bij erflaatster V niet behoorden tot een ab, blijft de toetsing of is voldaan aan de overige voorwaarden van de BOR verder onbesproken.

Geen opgewekt vertrouwen

M heeft nog gewezen op een besluit van 17 januari 2013 (nr. [BLKB2012/1221M](#)) waarin de BOR ook van toepassing wordt verklaard op ondernemingsvermogen dat krachtens fictie wordt verkregen, zoals een verkrijging bij leven of overlijden op grond van een verblijvingsbeding. Naar het oordeel van het hof kan dit besluit niet worden gelezen als een ongeclausuleerde toezegging dat de BOR bij een fictieve verkrijging altijd van toepassing is, ongeacht of wel of niet is voldaan aan de voorwaarden van die faciliteit. Het hof voegt daaraan toe dat artikel 13a SW niet expliciet is genoemd en dat aan het besluit niet het vertrouwen kan worden ontleend dat bij een fictieve verkrijging in de zin van artikel 13a SW niet hoeft te worden voldaan aan de voorwaarden van de BOR.

Hans Bosch

DIVERSEN

DE BELASTINGADVISEUR EN HET UBO-REGISTER

Als het aan de wetgever ligt, wordt het UBO-register binnenkort door de Kamer van Koophandel opgetuigd. De wetgeving die dit mogelijk moet maken, is in voorbereiding. Eind maart 2017 is een [internetconsultatie](#) over het wetsvoorstel uitgeschreven. De einddatum is inmiddels verstreken. Er zijn 41 openbare [reacties](#) gepubliceerd. Na deze consultatie loopt het wetgevend proces door, met als doelstelling om het UBO-register per 26 juni 2017 'live' te laten gaan.

Rol van de belastingadviseur

Hoewel rechtspersonen en ondernemingen in eerste instantie zélf verantwoordelijk zijn voor de juistheid en volledigheid van het UBO-register, heeft ook de belastingadviseur als Wwft-dienstverlener een rol bij het actueel houden van het register. De wettelijke terugmeldverplichting van de belastingadviseur richting de Kamer van Koophandel maakt immers duidelijk dat ook een actieve inbreng wordt verwacht van de belastingadviseur. Bij gerede twijfel over de juistheid van UBO-informatie óf aan de juistheid van het ontbreken van bepaalde UBO-informatie volgt verplichte melding door de belastingadviseur aan de Kamer van Koophandel.

Continu cliëntenonderzoek

De terugmeldingsplicht voor de belastingadviseur wordt verankerd in de Wwft en is bedoeld om de informatie over UBO's in het Handelsregister toereikend, accuraat en actueel te houden. Het UBO-onderzoek is nu meestal een eenmalig onderdeel van de cliëntacceptatie. Door de introductie van het UBO-register kan dit onderzoek echter vaker dan nu het geval is een repeterend karakter krijgen. De belastingadviseur zal bij gerede twijfel aan de UBO-informatie van zijn cliënt verplicht zijn om te melden.

Aanleveren UBO-gegevens na inwerkingtreding wet

Bij inwerkingtreding van de wet wordt met een algemene maatregel van bestuur bekendgemaakt aan welke specifieke eisen de ultimate beneficial owner (UBO) moet voldoen. Voor bestaande ondernemingen en ondernemingsstructuren geldt vervolgens een termijn van 18 maanden om het UBO-register op orde te brengen. Voor nieuw opgerichte rechtspersonen en ondernemingen moeten de UBO-gegevens binnen één week bij de Kamer van Koophandel zijn ingeschreven.

Belastingadviseur en UBO-gegevens

De belastingadviseur zal bij de (fiscale) advisering over samenwerkingsverbanden en ondernemingsstructuren alert moeten zijn op inschrijving van de juiste UBO-gegevens ná implementatie van het advies. Het vastleggen van aandeelhoudersbesluiten, het opstellen van aandeelhoudersovereenkomsten en vennootschapscontracten,

alsmede de overdracht en schenking van aandelen in het kader van bedrijfsopvolging zijn voorbeelden van advisering door de belastingadviseur, waarbij verandering van UBO-gegevens aan de orde kan zijn. Door de nieuwe wetgeving moet de belastingadviseur er mede op toezien dat de juiste UBO-informatie bij de Kamer van Koophandel is ingeschreven op straffe van een economisch delict.

Pieter Spooren

ECHTSCHIEDING

ZORGPLICHT VOOR PARTNER...

MAAR OOK VOOR DIENS FAMILIE?

Op het moment dat u bij de ambtenaar van de burgerlijke stand uw handtekening zet, tekent u daarmee voor lotsverbondenheid en spreekt u af voor elkaar te gaan zorgen. Deze financiële zorgplicht eindigt in beginsel niet bij een echtscheiding. Dit is ook de rechtsgrond voor partneralimentatie. Dit volgt uit Boek 1 van het BW. Hierin zijn onder andere de rechten en verplichtingen van echtgenoten geregeld. Deze financiële zorgplicht staat los van het huwelijks-goederenregime waarin is gehuwd. Echter, uit het zetten van de handtekening volgt ook dat u voor elkaars familie moet zorgen.

Door het aangaan van het huwelijk wordt u namelijk een aanverwant van de familie van de

partner. Dus bij een tweede huwelijk ook voor de kinderen van de partner, en zelfs ook voor de schoonouders. Dit volgt uit artikel 1:392 BW:

Tot het verstrekken van levensonderhoud zijn op grond van bloed- of aanverwantschap gehouden:

- a. de ouders;
- b. de kinderen;
- c. behuwdkinderen, schoonouders en stiefouders.

Voor de ouders, schoonouders en stiefouders geldt dit overigens alleen in geval van behoefte. Dat wil zeggen dat de ouder, schoonouder of stiefouder verder geen ander inkomen heeft om in zijn of haar levensonderhoud te voorzien.

Op het moment van hertrouwen betekent dit dus ook dat onderhoudsplicht ontstaat voor de kinderen van de nieuwe partner. De kinderen moeten dan wel tot het gezin behoren of hebben behoord op het moment dat het huwelijk wordt aangegaan. Mocht het tweede huwelijk onverhoopt toch weer worden beëindigd, dan eindigt overigens ook de onderhoudsplicht.

Mochten de kinderen nog alimentatie ontvangen van de andere ouder (de vader of moeder die niet tot het nieuwe gezin behoort), dan kan op grond van het voorgaande diens onderhoudsbijdrage (alimentatie) worden verminderd.

Bij het aangaan van een tweede huwelijk wordt – soms door schade en schande wijs geworden – vaker gehuwd onder huwelijkse voorwaarden. Maar ook bij koude uitsluiting wordt wederom getekend voor financiële zorgplicht voor de

nieuwe partner, diens kinderen en zelfs voor de nieuwe schoonouders.

Froukje Grasman

ECHTSCHIEDING

HOOFDPRIJS BIJ RECHTER:

FRANSE BULLDOG!

Op 17 januari 2017 heeft Rechtbank Limburg uitspraak gedaan in een echtscheidingszaak ([ECLI:NL:RBLIM:2017:372](#)). Via de (te) zeer toegewijde advocaten vchten partijen elkaar de tent uit. Er waren gelukkig geen kinderen in het spel. Uiteindelijk draaide de kern van de zaak om een beheersregeling ten aanzien van de hond.

De uitspraak bevat zeer gemakkelijke én vermanende woorden van de rechtbank. De feiten: Na acht jaar is de relatie op ‘weinig verheffende wijze geëindigd’. Mevrouw verlaat het huis met alleen een reiskoffertje, met daarin uitsluitend persoonlijke spullen, zo stelt zij. Alle overige goederen blijven achter in de woning. Zo ook de hond, een Franse bulldog. De vorderingen over en weer: 13 van de vrouw tegen 8 van de man. Het geschil bevat zelfs een primaire en subsidiaire eis ten aanzien van de bulldog. De advocaten hebben duidelijk hun huiswerk gedaan.

Onder 4.3 van de uitspraak begint het vuurwerk. ‘De minimis non curat pretor’: met kleinigheden houdt de rechter zich niet bezig. Het is de taak van

de advocaat om de emoties van partijen te kanaliseren, het geschil terug te brengen tot aanvaardbare proporties en pas daarna te presenteren aan de rechter. Geen ‘flauwigheidjes’, maar met kracht van argumenten, met het oog op haalbaarheid. Een kort geding is niet de geëigende procedure om beslissingen ten gronde af te dwingen, lezen we in onderdeel 4.4. Alle vorderingen worden afgewezen, behalve dat de hond als een goed wordt bestempeld waarvoor een voorlopige beheersregeling kan worden vastgesteld conform artikel 3:168 lid 1 BW.

In 4.10 en 4.11 overweegt de rechter: ‘Met een leeftijd van drie jaren heeft de hond het grootste gedeelte van zijn hondenleven nog voor de boeg en is het onverdeeld laten tot aan zijn dood een aantrekkelijk perspectief. Over de belangen van de hond heeft niemand zich in deze procedure echt uitgelaten. Het ras wordt omschreven als aanhankelijk, vaak vrolijk en bepaald gesteld op goed gezelschap. Voor deze Franse bulldog moet de scheiding van zijn baasjes dan ook een hard gelag zijn geweest, maar hij is een doorzetter die graag alles naar zijn hand zet. Dat verlangt duidelijke regels! De vastgestelde voorlopige beheersregeling is ingegaan op zondag 22 januari 2017 om 18:00 uur!

Wat een hondenleven!

Roelof ten Broeke

ERVEN

FICTIES IN DE SW: ARTIKEL 13A

Erf- en schenkbelasting wordt geheven over de waarde van alles wat krachtens erfrecht of schenking wordt verkregen van een erflater of schenker die in Nederland woont. Om te voorkomen dat de heffing op eenvoudige wijze zou kunnen worden ontgaan, wordt een aantal verkrijgingen die niet als verkrijgingen krachtens erfrecht of schenking kunnen worden aangemerkt, maar die in economisch opzicht goed vergelijkbaar zijn, als fictieve verkrijging aangemerkt.

De fictie van artikel 13a SW is in de wet opgenomen om te voorkomen dat heffing van erfbelasting wordt ontgaan over de waardestijging van aandelen als gevolg van het vrijvallen van pensioenverplichtingen. Als de aandelen behoren tot de nalatenschap, is de waarde(stijging) belast met erfbelasting. Als de aandelen in handen zijn van anderen blijft de waardestijging in principe buiten de heffing. Artikel 13a SW merkt deze waardestijging echter aan als fictieve verkrijging. In de praktijk komt deze fictie vooral voor bij kinderen die aandelen houden in de pensioen-bv van hun ouders, en echtgenoten die in gemeenschap van goederen zijn gehuwd.

Voor de fictie gelden de volgende voorwaarden:

1. De aandelen behoren tot een ab.
2. De aandelen zijn in handen van de partner van de erflater/pensioengerechtigde, zijn

bloed- of aanverwanten tot en met de vierde graad of hun partner.

3. De aandelen stijgen in waarde door het overlijden van de erflater

De waardestijging van de aandelen is belast en bestaat uit het verschil tussen de waarde van de aandelen vlak voor het overlijden van de pensioengerechtigde en de waarde van de aandelen direct na het overlijden van de pensioengerechtigde. De waarde van de aandelen wordt berekend met inachtneming van de waarde in het economisch verkeer van de pensioenverplichtingen, rekening houdend met de Vpb-lantentie. Op die waardestijging mag de IB-lantentie van 6,25% in mindering worden gebracht.

Voorbeeld

Tot de gemeenschap van goederen waarin M en V zijn gehuwd, behoren alle aandelen M BV. M heeft een pensioen bedongen bij zijn bv. M overlijdt. V wordt dan fictief belast voor de waardestijging van 'haar' helft van de aandelen. Haar pakket aandelen stijgt in waarde door het overlijden van M. De andere helft van de waardestijging komt tot uitdrukking in de aandelen die toekomen aan M en behoren tot zijn nalatenschap.

Overkill?

Stel, dat de kinderen alle aandelen houden in de pensioen-bv van hun vader Y. Het vermogen van Y BV is negatief. Na het overlijden van Y stijgen de aandelen Y BV in waarde, maar is het vermogen nog steeds negatief. Worden de kinderen in dit geval toch voor de waardestijging in de heffing van

erfbelasting betrokken? Of mag worden aangenomen dat in deze situatie geen sprake is van een belaste verkrijging?

Marian Bruggink

COLOFON

REDACTIE: MARIAN BRUGGINK RB
(HOOFDREDACTEUR) ■ WISSELENDE SELECTIE
VAN LEDEN UIT DE SPECIALISTENGROEP ■

EP Update is een uitgave van de specialistengroep Estate Planning voor het Register Belastingadviseurs en verschijnt 4x per jaar op RB-plaza. Voor vragen of meer informatie kunt u contact opnemen met het RB via communicatie@rb.nl

De informatie in EP Update heeft een signalerend karakter, is niet bedoeld als advies en de ontvanger/gebruiker kan hieraan geen rechten ontleen. Ondanks de zorgvuldige samenstelling van de inhoud van EP Update kunnen het RB en de betrokken specialisten geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor schade, direct of indirect, als gevolg van eventuele fouten, vergissingen of onvolledigheden van de aangeboden informatie.

EP Update kan verwijzen naar andere websites of andere bronnen. Het RB heeft geen controle of zeggenschap over zulke andere websites en bronnen en is niet verantwoordelijk of aansprakelijk voor de beschikbaarheid, de inhoud en de veiligheid daarvan, noch voor eventuele inbreuken op auteursrechten of andere intellectuele-eigendomsrechten via zulke websites of bronnen.

Het is de ontvanger/gebruiker van EP Update niet toegestaan deze te vermenigvuldigen, te distribueren, te verspreiden of tegen vergoeding beschikbaar te stellen aan derden, zonder uitdrukkelijke, schriftelijke toestemming van het RB.